

Motion till riksdagen

1985/86:Fö420

Olle Westberg m. fl. (s)

Åtgärder mot översvämningshot från sjön Varpen

Sjön Varpen i Ljusnans vattensystem är mycket känslig för höga vattenförlingar. Sjöns utlopp är trångt. I samband med snösmältning och häftiga regn kan sjönivån stiga flera meter med betydande skador som följd.

Inom Bollnäs tätort har översvämningsrisker vid många tillfällen medfört stora kostnader för såväl förebyggande åtgärder som återställningsarbeten. I samband med ett häftigt regn i september 1985 steg sjöns nivå med 3 meter i förhållande till normalvattenståndet. Enbart kostnaderna för skadeförebyggande åtgärder i tätorten uppgick till strax över en miljon kronor.

Uppkomna skador i bebyggelse rör sig om ca 400 000 kr. Dessutom kan ökade driftskostnader på vatten-, avlopps- och värmeledningsnät beräknas till 500 000 kr.

Det kommunägda bostadsföretaget Bollnäs bostäder och HSB Gävleborg står i begrepp att sanera ett gammalt bostadsområde i de centrala delarna av tätorten. Här skulle ungefär 300 lägenheter kunna komma till utförande. Med tanke på det centrala läget med nära anslutning till affärer, bankkontor, post samt kommunal service bedöms detta område som mycket attraktivt för såväl ordinarie lägenheter som serviceboende i olika former. Det råder dock osäkerhet om möjligheterna att bygga dessa bostäder med hänsyn till risken för översvämningsrisker vid högvatten i sjön.

För jordbruket inom lågt belägna strandområden längs sjön ställer högvattnen till besvär. Vårbruket kan ofta bli försenat och vid hösthögvatten uppstår skördebesvär. Även utanför tätorten har bostadshus, bryggor m. m. blivit skadade av högvatten.

I utloppet från sjön Varpen ligger Landafors kraftstation, som senast byggdes till i slutet av 1960-talet. Vid behandlingen av detta ärende i vattendomstolen gjordes även utredningar angående tänkbara rensningsarbeten i strömfåran för att kunna hålla sjöns nivå nere vid höga vattenförlingar. Eftersom man inte kunde påvisa att utbyggnaden av kraftstationen skulle påverka dessa höga nivåer, har vattendomstolen inte förelagt kraftintressenterna att utföra rensningar. Vid Böle udde har en mindre rensning även kommit till utförande. Denna har relativt obetydlig inverkan på högvattennivåerna.

De verkställda utredningarna syftar till sänkning av sjönivån vid högvattenförling med upp till 1,0 meter. En sådan sänkning kan givetvis inte innebära någon garanti för att översvämningsrisker kan undvikas vid alla tänkbara nederbörds- och temperaturförhållanden, men den kan ändå förutsättas ge en rimlig säkerhet mot översvämningsrisker.

Någon exakt kostnadsberäkning för de ovan skisserade rensningsarbetena har inte utförts, eftersom man inte har full vetskap om läget av fast berg i de tilltänkta områdena. En översiktlig kalkyl ger en kostnad på 30 till 35 milj. kr. Denna kostnad måste vägas mot de stora samhällsekonomiska fördelar som dessa rensningar med sina positiva följdverkningar skulle innebära.

Hemställan

Med stöd av vad som ovan anförts hemställs
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av
åtgärder för att mildra översvämningshoten i sjön Varpen.

Stockholm den 27 januari 1986

Olle Westberg (s)

Olle Östrand (s)

Iris Mårtensson (s)

Ing-Marie Hansson (s)

Wivi-Anne Cederqvist (s)

Axel Andersson (s)

Lennart Holmsten (s)